

Soru 1 (İTA.8.3.6): Lozan Barış Antlaşması'nda "Osmanlı Borçları (Dış Borçlar)" konusu nasıl bir çözüme kavuşturulmuştur? Bu çözümün Türkiye'nin ekonomik bağımsızlığı açısından önemini açıklayınız.

Soru 2 (İTA.8.4.1): Atatürk'ün "Milliyetçilik" ilkesi doğrultusunda yapılan inkılaplara;

- I. Türk Tarih Kurumu'nun kurulması,
- II. Kabotaj Kanunu'nun kabul edilmesi, örneklerini verebiliriz.

Bu iki gelişmenin ortak amacının ne olduğunu milli kimlik ve bağımsızlık kavramları çerçevesinde analiz ediniz.

Soru 3 (İTA.8.4.2): 3 Mart 1924 tarihinde Halifeliğin kaldırıldığı gün kabul edilen diğer yasalarla "Şeriye ve Evkaf Vekâleti" de kaldırılmıştır. Bu vekâletin yerine kurulan iki yeni kurumu yazarak, bu değişikliğin devlet yönetimine sağladığı katkıyı belirtiniz.

Soru 4 (İTA.8.4.3): Yeni Türk Devleti, Medeni Kanun hazırlığında neden özellikle İsviçre Medeni Kanunu'nu örnek almıştır? Kaynaklarda belirtilen gerekçelerden iki tanesini yazınız.

Soru 5 (İTA.8.4.4): Aşağıdaki boşlukları uygun kavramlarla doldurunuz:

- Çağdaş üniversite eğitimi için İsviçreli pedagoğ tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda 1933 yılında Reformu yapılmıştır.
- Latin harflerinin halka öğretilmesi amacıyla açılan kurslara denir ve Mustafa Kemal'e bu kurumda unvanı verilmiştir.

Soru 6 (İTA.8.4.5): Soyadı Kanunu (1934) ile soyadı alırken dikkat edilmesi gereken kurallardan iki tanesini yazınız. Bu kanunun toplumsal karışıklıkları nasıl önlediğini bir örnekle açıklayınız.

Soru 7 (İTA.8.4.6): İzmir İktisat Kongresi'nde kabul edilen "Misak-ı İktisadi" (Ekonomi Andı) kararlarından;

- "Yerli malı kullanımı teşvik edilmelidir."
- "Ham maddesi yurt içinde olan sanayi kolları kurulmalıdır." maddeleri doğrudan hangi Atatürk ilkesiyle ilişkilidir? Bu kararların temel hedefini yazınız.

Soru 8 (İTA.8.4.7): Atatürk Dönemi'nde sağlık alanında kurulan;

- Hıfzıssıhha Müessesesi
- Verem Savaşı Cemiyetleri

gibi kurumların ortak amacı nedir? Bu çalışmaların devletin halkına karşı sorumluluğunu ifade eden hangi devlet anlayışına uygun olduğunu belirtiniz.

SENARYO 4 - CEVAP ANAHTARI

Cevap 1: Lozan'da Osmanlı borçları, Osmanlı'dan ayrılan devletler arasında paylaştırılmıştır. Türkiye, sadece kendi payına düşen (Anadolu'ya ait olan) kısmı ödemeyi kabul etmiştir. Bu durum, Türkiye'nin borçlar altında ezilmesini önlemiş ve Duyun-u Umumiye gibi kurumların baskısından kurtularak tam ekonomik bağımsızlığa ulaşmasını kolaylaştırmıştır.

Cevap 2: Ortak amaç, Türk milletine milli bir benlik kazandırmak ve her alanda milli bağımsızlığı pekiştirmektir. Türk Tarih Kurumu ile milli tarih bilinci geliştirilirken; Kabotaj Kanunu ile denizlerdeki yabancı egemenliği sona erdirilerek milli ekonomi ve bağımsızlık güçlendirilmiştir.

Cevap 3: Şeriye ve Evkaf Vekâleti yerine Diyanet İşleri Başkanlığı ve Vakıflar Genel Müdürlüğü kurulmuştur. Bu değişiklik, din işlerinin devlet işlerinden ve siyasetten ayrılmasını sağlayarak laiklik yolunda çok önemli bir adım atılmasını sağlamıştır.

Cevap 4: İsviçre Medeni Kanunu'nun tercih edilme nedenleri; döneminin en çağdaş, akılcı ve bilimsel kanunu olması, kadın-erkek eşitliğini tam olarak sağlaması ve Türk kültürüne uyarlanabilir nitelikte olmasıdır.

Cevap 5:

- ...İsviçreli pedagog Prof. Albert Malche tarafından hazırlanan rapor doğrultusunda 1933 yılında Üniversite Reformu yapılmıştır.
- ...açılan kurslara Millet Mektepleri denir ve Mustafa Kemal'e bu kurumda Başöğretmen unvanı verilmiştir.

Cevap 6:

- **Kurallar:** Soyadları Türkçe olmalı; rütbe, memuriyet, yabancı ırk veya millet adlarını içermemeli ve ahlaka aykırı olmamalıdır.
- **Karışıklığın Önlenmesi:** Eskiden insanlar lakaplarla (örneğin "Mehmet Oğlu Ali") tanındığı için askere alma, okul kaydı ve tapu işlemlerinde büyük karışıklıklar çıkıyordu; soyadı ile her birey resmi olarak ayrıştırılmıştır.

Cevap 7:

- **İlke:** Milliyetçilik ve Devletçilik.
- **Temel Hedef:** Ekonomide dışa bağımlılığı azaltmak, yerli üretimi canlandırmak ve tamamen milli imkânlara dayalı bir ekonomi modeli (Misak-ı İktisadi) oluşturmaktır.

Cevap 8:

- **Ortak Amaç:** Bulaşıcı hastalıklarla (verem, çiçek, kuduz vb.) mücadele etmek ve halk sağlığını koruyucu önlemler almaktır.
- **Devlet Anlayışı:** Bu çalışmalar, devletin halkın refah ve sağlığını gözetmesi anlamına gelen "Sosyal Devlet" anlayışına uygundur.